

1- Haksız rekabet davalarında zamanaşımı

a) 6762 sayılı TTK'nda:

Yasa'nın 62.maddesine göre, 58 inci maddede yazılı haksız rekabetten kaynaklanan davalar, davaya hakkı olan tarafın bu hakların doğumunu öğrendiği günden başlayarak **bir yıl** ve her halde bunların doğumundan başlayarak **üç yıl** geçmekle zamanaşımına uğrar. Şu kadar ki, **haksız rekabet, cezayı gerektiren bir eylemden kaynaklanıyorsa** ve ceza kanunları gereğince daha uzun bir ceza zamanaşımı süresi söz konusu ise, bu süre hukuk davaları hakkında da uygulanır.

Yasanın 58.maddesine göre, haksız rekabet yüzünden müşterileri, kredisi, mesleki itibarı, ticari işletmesi veya diğer iktisadi menfaatleri bakımından zarar gören veya böyle bir tehlikeye maruz bulunan kimse: a) Haksız rekabetin tespitini, b) Önlenmesini, c) Yanlış ve yanıltıcı beyanların düzeltilmesini, d) Kusur varsa zarar ve ziyanın ödetilmesini, e) BK.49.maddesindeki koşullar varsa manevi tazminat verilmesini isteyebilir.

b) 6102 sayılı yeni TTK'nda:

Yasa'nın 60.maddesine göre, Yasa'nın 56.maddesinde yazılı haksız rekabetten kaynaklanan davalar, davaya hakkı olan tarafın bu hakların doğumunu öğrendiği günden başlayarak bir yıl ve her halde bunların doğumundan başlayarak üç yıl geçmekle zamanaşımına uğrar. Şu kadar ki, haksız rekabet, cezayı gerektiren bir eylemden kaynaklanıyorsa ve ceza kanunları gereğince daha uzun bir ceza zamanaşımı süresi söz konusu ise, bu süre hukuk davaları hakkında da uygulanır.

Yasanın 56.maddesine göre, haksız rekabet yüzünden müşterileri, kredisi, mesleki itibarı, ticari işletmesi veya diğer iktisadi menfaatleri bakımından zarar gören veya böyle bir tehlikeye maruz bulunan kimse: a) Haksız rekabetin tespitini, b) Önlenmesini, c) Yanlış ve yanıltıcı beyanların düzeltilmesini, d) Kusur varsa zarar ve ziyanın ödetilmesini, e) BK.49.maddesindeki (yeni 58.) koşullar varsa manevi tazminat verilmesini isteyebilir.

c) İki yasa arasında fark yoktur.

2- Tüzel kişi organlarının ceza sorumluluğu ve ceza zamanaşımının uygulanması

a) 6762 sayılı TTK'nda:

Yasa'nın 65.maddesine göre, **tüzel kişilerin** işleri görülürken **haksız rekabette** bulunmuş olup da, tüzel kişi adına hareket etmiş veya etmesi gerekmiş olan **organların eylemleri** aynı zamanda **suç oluşturuyorsa, ceza zamanaşımı** süresi üye ve ortak konumundaki **organlar** hakkında da uygulanır. Çünkü, organların suç sayılır eylemleri tüzel kişileri doğrudan doğruya tazmin yükümlüsü yapar.

b) 6102 sayılı yeni TTK'nda:

Yasa'nın 63.maddesine göre, tüzel kişilerin işlerini görmeleri sırasında bir haksız rekabet fiili işlenirse, 62 nci maddedeki **ceza hükümleri**, tüzel kişi adına hareket eden veya etmesi gerekmiş olan **organın üyeleri veya ortakları** hakkında uygulanır. Haksız rekabet fiilinin bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde, tüzel kişi hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine de karar verilebilir.

c) İki yasa arasında fark yoktur.

3- Cari hesapla ilgili davalarda zamanaşımı

a) 6762 sayılı TTK'nda:

Yasa'nın 99.maddesine göre, cari hesabın tasfiyesine, kabul edilen veya hükmen tâyin olunan bakıyeye veya faiz bakıyelerine, hesap hata ve zuhullerine, cari hesaptan hariç addolunmak lâzım gelen veya haksız olarak cari hesaba geçirilmiş olan kalemlere veya mükerrer kayıtlarına ilişkin bulunan dâvalar, **beş yıl geçmekle** zamanaşımına uğrarlar.

b) 6102 sayılı yeni TTK'nda:

Yasa'nın 101.maddesine göre, cari hesabın tasfiyesine, kabul edilen veya mahkeme kararıyla saptanan artan tutara ya da faiz alacaklarına, hesap hata ve yanlışlarına, cari hesabın dışında tutulması gereken veya haksız olarak cari hesaba geçirilmiş olan kalemlere veya tekrarlanan kayıtlara ilişkin bulunan davalar, cari hesap sözleşmesinin sona ermesinden itibaren **beş yıl geçmekle** zamanaşımına uğrarlar.

c) İki yasa arasında fark yoktur.

4- Poliçelerde zamanaşımı

a) 6762 sayılı TTK'nda:

Yasa'nın 661.maddesine göre, poliçeyi kabul edene karşı açılacak davalar, vâdenin geldiği tarihten itibaren **üç yıl geçmekle** zamanaşımına uğrar.

Hâmilin; cirantalar ile keşideciye karşı açacağı davalar müddetinde keşide edilen protesto tarihinden veya senette "Masrafsız iade olunacaktır" kaydı varsa vâdenin bittiği tarihten itibaren **bir yıl geçmekle** zamanaşımına uğrar.

Bir cirantanın başka cirantalarla keşideci aleyhine açacağı davalar, cirantanın poliçeyi ödediği veya poliçenin dâva yolu ile kendisine karşı dermeyen edildiği tarihten itibaren **altı ay geçmekle** zamanaşımına uğrar.

b) 6102 sayılı yeni TTK'nda:

Yasa'nın 749.maddesine göre, poliçeyi kabul edene karşı ileri sürülecek poliçeden doğan istemler, vadenin geldiği tarihten itibaren **üç yıl geçmekle** zamanaşımına uğrar.

Hamilin, cirantalarla düzenleyene karşı ileri süreceği istemler, süresinde çekilen protesto tarihinden veya senette "gidersiz iade olunacaktır" kaydı varsa vadenin dolduğu tarihten itibaren **bir yıl geçmekle** zamanaşımına uğrar.

Bir cirantanın başka cirantalarla düzenleyen aleyhine ileri süreceği istemler, cirantanın poliçeyi ödediği veya poliçenin dava yolu ile kendisine karşı ileri sürüldüğü tarihten itibaren **altı ay geçmekle** zamanaşımına uğrar.

c) İki yasa arasında fark yoktur.

5- Çeklerde ibraz süresi

a) 6762 sayılı TTK'nda:

Yasa'nın 726.maddesine göre, hâmilin, cirantalarla keşideci ve diğer çek borçlularına karşı haiz olduğu müracaat hakları ibraz müddetinin bitiminden itibaren **altı ay geçmekle** zamanaşımına uğrar.

Çek borçlularından birinin diğerine karşı haiz olduğu müracaat hakları bu çek borçlusunun çeki ödediği veya çekin dâva yolu ile kendisine karşı dermeyen edildiği tarihten itibaren **altı ay geçmekle** zamanaşımına uğrar.

b) 6102 sayılı yeni TTK'nda:

Yasa'nın 814.maddesine göre, hamilin, cirantalarla düzenleyene ve diğer çek borçlularına karşı sahip olduğu başvurma hakları, ibraz süresinin bitiminden itibaren **altı ay geçmekle** zamanaşımına uğrar.

Çek borçlularından birinin diğerine karşı sahip olduğu başvurma hakları, bu çek borçlusunun çeki ödediği veya çekin dava yolu ile kendisine karşı ileri sürüldüğü tarihten itibaren **altı ay geçmekle** zamanaşımına uğrar.

c) İki yasa arasında fark yoktur.

6- Taşımacının sorumluluğuna uygulanacak zamanaşımı

a) 6762 sayılı TTK'nda :

Yasa'nın 767.maddesine göre:

*“Taşıma ücretlerine ve eşya taşımaya ilişkin davalarda zamanaşımı **bir yıldır**. Bu bir yıllık süre, eşyanın teslimi ve yolcunun ulaşma tarihinden başlayacaktır.*

Ancak, eşya taşıyıcının hilesi veya ağır kusurundan dolayı kaybolmuş, eksilmiş, bozulmuş ya da geç teslim edilmişse veya yolcu, taşıyıcının hilesi ya da ağır kusuru yüzünden geç ulaşmışsa, taşımacı, bir yıllık zamanaşımından yararlanamaz.

Meydana gelen bir kaza sonucu yolcu bedensel zarara uğramış veya ölmüşse taşımacının sorumluluğuna bu maddedeki zamanaşımı uygulanmaz.”

Yasa'nın açık olmayan bu hükmü, öğretide uzun süre tartışıldıktan ve Yargıtay kararlarında duraksamalar yaşandıktan sonra, “taşımacının hile veya ağır kusurundan kaynaklanan zararlar” ile “yolcuların ölümü veya bedensel zarar görmeleri” durumlarına Borçlar Kanunu'nun 125.maddesindeki **on yıllık** zamanaşımı süresinin uygulanacağı sonucuna varılmıştır.

b) 6102 sayılı yeni TTK'nda:

Yasa'nın 855.maddesine göre:

*“1.Yolcunun bir kaza sonucu ölmesi veya bedensel zarara uğraması durumunda zamanaşımı **on yıl**, diğer zararlarda **bir yıldır**.*

2. Bu süre, eşya taşımada, eşyanın gönderilene teslimi; yolcu taşımada, yolcunun varma yerine ulaşma tarihinden başlar. Eşya tamamen telef olmuş veya yolcu gideceği yere ulaşamamış ise, zamanaşımı süresi, eşyanın teslimi ve yolcunun ulaşması gereken tarihten itibaren işlemeye başlar.

3. Rücu haklarına ilişkin zamanaşımı, rücu alacaklısının, zararı ve rücu borçlusunu öğrendiği tarihten itibaren, üç ay içinde zarar hakkında rücu borçlusuna bildirimde bulunmuş olması şartıyla; rücu alacaklına karşı mahkeme kararının kesinleştiği günden, kesinleşmiş mahkeme kararı bulunmayan hallerde ise, rücu alacaklısının borcu ifa ettiği tarihten itibaren işlemeye başlar.

4. Gönderen veya gönderilen, taşıyıcıya karşı olan haklarını, bir yıl içinde 18 inci maddenin üçüncü fıkrasına uygun şekilde istemiş olmaları şartıyla, def'i olarak her zaman ileri sürebilirler.

5. Taşıyıcının kastından veya pervasızca bir davranışıyla ve böyle bir zararın meydana gelmesi ihtimalinin bilinciyle işlenmiş bir fiilinden veya ihmalden dolayı;

a) Eşya ziyaa, hasara uğramış veya geç teslim edilmişse,

b) Yolcu geç ulaşmışsa,

*taşıyıcının sorumluluğu **üç yılda** zamanaşımına uğrar.*

6. 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunundaki zamanaşımı hükümleri saklıdır.”

c) İki yasa arasındaki farklar:

Birinci fark: Yolcunun ölümü veya bedensel zarara uğraması ile taşımacının ağır kusuru ve hilesinin söz konusu olduğu durumlarda, 6762 sayılı Yasa'nın 767.maddesi hükmü açık olmadığından, öğretideki yorumlarla ve Yargıtay kararlarıyla açıklık getirildiğini ve Borçlar Kanunu 125.maddesindeki on yıllık zamanaşımı süresinin uygulanacağı sonucuna varıldığını yukarıda belirtmiştik.

Bu kez 6102 sayılı yeni Yasa'nın 855.maddesinde “**yolcunun ölmesi veya bedensel zarara uğraması durumunda**” açılacak davaların zamanaşımının **on yıldır**” denilerek, önceki yasadaki belirsizlik giderilmiştir.

İkinci fark: Eşyanın kaybolması,hasara uğraması veya geç teslim edilmesi ile yolcunun gideceği yere geç ulaşması durumlarında, önceki yasada taşıyıcının “hilesi ve ağır kusuru” aranmışken, yeni yasada “kastı veya pervasızca davranışı” sözleri yeğlenmiş; bu gibi durumlarda önceki yasada örtülü olarak BK.125.maddesine yollamada bulunulmuşken, yeni yasada zamanaşımının **üç yıl** olması uygun görülmüştür.

7- Zamanaşımı yönünden, Türk Ticaret Kanunu ile 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu arasındaki aykırılığın giderilmesi gereği :

Önceki 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 767.maddesi ile 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun zamanaşımına ilişkin 24.maddesi arasındaki uyumsuzluk, yeni 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 855.mddesinde de giderilmemiştir. Her ne kadar 4925 sayılı Yasa'nın 36.maddesinde “Bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır”denilmiş ise de, aynı konuyu düzenleyen yasalar arasında birlik ve uyum sağlanması gerektiği ve bunun zorunlu olduğu kanısındayız. Çünkü, bu farklı hükümler uygulamada belirsizlik yaratmaktadır. Bu belirsizliğin neler olabileceğini görmek için, yasalardaki hükümleri somut olarak gözden geçirelim:

a) 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun “Sorumluluk ve Sigorta” bölümünde yer alan “zamanaşımı” başlıklı 24.maddesi şöyledir:

Madde 24 - Bu Kanuna göre yapılan sorumluluk sigortası sözleşmelerinden doğan her türlü tazminat davası, hak sahibinin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten itibaren iki yıl ve her halde zarara neden olan olay tarihinden itibaren on yıl sonra zamanaşımına uğrar.

Dava, cezayı gerektiren bir fiilden doğmakta ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununda bu fiil için daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörülmekte ise tazminat davasında bu ceza zamanaşımı uygulanır.

4925 sayılı Yasa'nın “zamanaşımına” ilişkin yukardaki maddesi aynen 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 109.maddesinden alınmış olup, bu düzenleme yapılırken 2918 sayılı Yasa'nın 85/Son maddesinin de 4925 sayılı Yasa'nın “taşımacının sorumluluğu”na ilişkin 6.maddesine aktarılması gerekirken, bu önemli husus gözden kaçırılmıştır. Oysa, 4925 sayılı Yasa'nın 6.maddesine bir fıkra daha eklenip “Taşımacı, sürücünün ve taşımada görevlendirilen personelin kusurundan kendi kusuru gibi sorumludur” denilmeliydi. Bu, çok önemlidir. Çünkü 4925 sayılı yasanın zamanaşımına ilişkin 24.maddesinin 2.fıkrasındaki “uzamış ceza zamanaşımı” süresinin taşımacıya uygulanamaması gibi bir durum yaratılmıştır. Bereket versin ki, Yasa'nın 36.maddesinde “Bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır”denildiğinden, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 782.maddesiyle 4925 sayılı Yasa'daki boşluk doldurulmuştur. Çünkü, TTK.782.maddesine göre “Taşıyıcının kullandığı kimselerin veya maiyetinde çalışanların kusurları kendi kusuru hükmündedir.”

b) 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 782.maddesinin karşılığı olan 6102 sayılı yeni Yasa'nın 879.maddesinde “kusur” yerine “fiil ve ihmal” denildiğinden, taşımacıya uzamış ceza zamanaşımının uygulanmasında duraksamalar olacağı kaygısını taşıyoruz.

c) Öte yandan, gerek önceki 6762 sayılı ve gerekse 6102 sayılı Ticaret Yasalarında “yolcunun ölümü veya bedensel zarara uğraması” durumunda zamanaşımının (10) yıl olduğu açıklanmasına karşılık, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun zamanaşımına ilişkin 24.maddesinde (10) yıllık zamanaşımından hiç söz edilmemiştir. Yasalar arasındaki bu uyumsuzluk mutlaka giderilmelidir.

d) Bize göre 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda şu düzeltmeler yapılmalıdır:

aa)Yasanın “Taşımacının sorumluluğu”başlıklı 6.maddesine bir fıkra eklenerek: “Taşımacı, sürücünün ve taşımada görevlendirilen personelin kusurundan kendi kusuru gibi sorumludur” denilmelidir.

bb) Zamanaşımına ilişkin 24.maddesinin 1.fıkrası değiştirilmeli; 6102 sayılı yeni TTK'nun 855.maddesiyle uyumlu hale getirilmeli; ayrıca ve açıkça "*Yolcunun bir kaza sonucu ölmesi veya bedensel zarara uğraması durumunda zamanaşımı on yıldır*" eklemesi yapılmalıdır.

e) Bütün bunlar yapıldığında:

aa) 6762 sayılı Yasa'nın 806.maddesine, 6102 sayılı yeni Yasa'nın 914.maddesine ve 4925 sayılı Yasa'nın 6. ve 7.maddeleri ile 17.maddesine göre, yolculuğun başlangıcından bitimine kadar araç içinde veya dışında yolcunun başına gelebilecek her türlü olaylardan, teknik arızalardan ve işletme kusurlarından dolayı taşımacının sorumluluğuna (10) yıllık zamanaşımı uygulanacak;

bb)Yukardakilere ek olarak, sürücünün ve yardımcılarının suç sayılır kusurlu eylemleri söz konusu ise, 4925 sayılı Yasa'nın 6.maddesine eklenecek "Taşımacı, sürücünün ve taşımada görevlendirilen personelin kusurundan kendi kusuru gibi sorumludur" fıkrasıyla, taşımacının sorumluluğuna ayrıca uzamış ceza zamanaşımı hükümleri uygulanabilecek; sürelerden hangisi daha uzunsa, yolcu o süreden yararlanacaktır.

8- Taşıma komisyonculuğu sözleşmesinde

a) 6762 sayılı TTK'nda:

Yasa'nın 815.maddesine göre, taşıma komisyonculuğu akdinden doğan bütün dâvalar bir yılda zamanaşımına uğrar.

Zamanaşımının başlangıcı, zamanaşımına uğramış hakkın def'i olarak ileri sürülebilmesi, zararın komisyoncunun hile veya ağır kusurundan doğmuş bulunması halleri 767 nci madde hükümlerine tabidir.

b) 6102 sayılı yeni TTK'nda

Yasa'nın 930.maddesine göre, taşıma komisyonculuğu akdinden doğan bütün dâvalar bir yılda zamanaşımına uğrar.

Zamanaşımının başlangıcı, zamanaşımına uğramış bir istem veya hakkın def'i olarak ileri sürülebilmesi bakımından ve zararın taşıma işleri komisyoncusunun kasten veya pervasızca bir davranışla ve böyle bir zararın meydana gelmesi ihtimalinin bilinciyle işlenmiş bir fiilinden veya ihmalden doğması hâlinde 855 inci madde hükümleri uygulanır.

9- Gemi alacaklısı hakkı veren alacaklarda zamanaşımı

a) 6762 sayılı TTK'nda

Yasa'nın 1259. maddesine göre, 1235 inci maddesinin 1 ilâ 9 uncu bentlerinde yazılı alacaklar **bir yılda** zamanaşımına uğrar.

aa)Deniz Hukuku ayrı bir uzmanlık alanı ve konumuz dışında olduğundan, Yasa'nın 1235.maddesindeki bizi ilgilendiren bölümler :

3'üncü bentte: Gemi adamlarının hizmet ve iş sözleşmelerinden doğan alacakları,

4'üncü bentte: Kılavuz ücretleri,

7'nci bentte: Bagajın teslim edilmemesinden veya hasara uğramasından doğan alacaklar ile yolcu veya malzeme taşıma sözleşmelerinin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemiş olmasından doğan, peşin ödenmiş navlunun geri alınması dahil, diğer bütün alacaklar.

bb)**Uyaralım ki**, Türk Ticaret Kanunu 1235/3. ve 1261.maddelerinde sözü edilen "Gemi adamlarının hizmet ve iş sözleşmelerinden doğan alacakları"na, Yasa'nın 1259.maddesindeki "bir yıllık" zamanaşımının uygulanacağına ilişkin hüküm yanlış anlaşılmalıdır. Şöyle ki:

1. Yasa'nın 1259.maddesindeki bir yıllık zamanaşımı süresi, gemi adamlarının hizmet sözleşmesinden doğan alacaklarının, bir "**rüçhan hakkı**" olarak, gemi bedeli üzerindeki hak ve alacak istemlerine ilişkindir.

2. Buna karşılık, Deniz İş Kanunu'na tabi gemi adamlarının her türlü ücret alacakları ile kıdem ve ihbar tazminatı söz konusu olduğunda, 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi işçilere uygulandığı gibi, Borçlar Kanunu hükümlerine göre, kıdem ve ihbar tazminatına (10) yıllık, ücret alacaklarına (5) yıllık zamanaşımı süreleri uygulanacaktır.

b) 6102 sayılı yeni TTK'nda:

Yasa'nın 1326.maddesine göre, 1320 maddesinde yazılı "gemi alacaklısı hakkı veren alacaklar" **bir yılda** zamanaşımına uğrar.

aa)Deniz Hukuku ayrı bir uzmanlık alanı ve konumuz dışında olduğundan,Yasa'nın 1320.maddesindeki bizi ilgilendiren alacak ve haklar :

Gemi adamlarına, gemide çalıştırılmakta olmaları dolayısıyla ödenecek ücretlere ve diğer tutarlara ilişkin istem hakları.

Geminin işletilmesi ile doğrudan doğruya ilgili olarak karada veya suda meydana gelen can kaybı veya diğer bedensel zararlardan doğan alacaklar.

Gemide taşınan eşya, konteynerler ve yolcuların eşyalarına gelecek olan zıya veya hasar dışında, geminin işletilmesinin sebep olduğu maddi zıya veya hasardan doğan ve haksız fiile dayanan alacaklar.

10-Gemi yolcusu için zamanaşımı süreleri:

6762 sayılı Yasa'da gemi yolcuları için ayrı bir zamanaşımı hükmü yoktur. 6102 sayılı Yasa'nın 1270.maddesi yeni bir düzenlemedir. Buna göre:

1) Yolcunun ölümünden ve bedensel zararından ilgilisi lehine doğan bütün tazminat istemleri **on yılda** zamanaşımına uğrar.

2) Yolcu taşıma sözleşmesinden doğan, bagajın zıyaa veya hasara uğramasından doğan alacaklar dâhil olmak üzere, diğer bütün alacaklar, **iki yılda** zamanaşımına uğrar. Bu süre:

a) Bagajın zıyayı veya hasarı hâlinde, hangisi daha sonra vukubulmuş ise yolcunun gemiden indiği veya inmesi gereken tarihten,

b) Diğer bütün alacaklarda muaccel oldukları tarihten itibaren işlemeye başlar.

3) Birinci ile ikinci fıkralarda belirlenen zamanaşımı süreleri, tazminat istemi doğduktan sonra, taşıyanın yazılı beyanı veya tarafların yazılı anlaşmasıyla uzatılabilir.

11-Sigorta sözleşmesinden doğan hak ve alacaklarda zamanaşımı

a) 6762 sayılı TTK'nda:

Yasa'nın 1268.maddesine göre: Sigorta sözleşmelerinden doğan bütün hak istekleri ile gereksiz yere ödenmiş bulunan prim veya sigorta bedelinin geri alınması alacakları **iki yılda** zamanaşımına uğrar.

Uyaralım ki, Türk Ticaret Kanunu'nun bu maddesinin zorunlu sigortalarla bir ilgisi yoktur. Onlar için, bilineceği üzere, ilgili yasalarda özel hükümler bulunmaktadır.

b) 6102 sayılı TTK'nda:

Yeni Yasa'nın "Sigorta Hukuku" bölümü, önceki yasadan farklı hükümler içermekte olup, zamanaşımına ilişkin süreler de değişiktir. Şöyle ki:

aa) Sigorta Hukuku I.Kısım: Genel Hükümler bölümünde yer alan 1420.maddeye göre:

1) *Sigorta sözleşmesinden doğan bütün istemler, alacağın muaccel olduğu tarihten başlayarak **iki yıl** ve 1482 nci madde hükmü saklı kalmak üzere, sigorta tazminatına ve sigorta bedeline ilişkin istemler her hâlde rizikonun gerçekleştiği tarihten itibaren **altı yıl** geçmekle zamanaşımına uğrar.*

2) *Diğer kanunlardaki hükümler saklıdır.*

bb)Yukardaki maddede geçen 1482.madde, II.Kısım: Sigorta Türlerine İlişkin Genel Hükümler B-Sorumluluk Sigortaları bölümünde yer almış olup, buna göre:

*"Sigortacıya yöneltilecek tazminat istemleri, sigorta konusu olaydan itibaren **on yılda** zamanaşımına uğrar."*

12-Rizikonun gerçekleşmesi durumunda süreler

a) 6762 sayılı TTK'nda:

Yasa'nın 1292.maddesine göre, sigorta ettiren kimse sigortaya ilişkin rizikonun gerçekleştiğini öğrendiği tarihten başlayarak **beş gün içinde** sigortacıya haber vermek zorundadır. Bu süre, nc kişinin sigortalıya karşı dava aması halinde sigortacıya sigortalının savunmasına yardım etmeye zorunlu tutan sorumluluk sigortalarında sigortalının tebligat üzerine davayı öğrendiği, sigortalının nc kişiye vereceği tazminatın sigortacı tarafından ödenmesine ait sorumluluk sigortalarında ise hakkındaki mahkeme kararının kesinleştiğini sigortalının öğrendiği veya dava olmaksızın yahut dava sonucu beklenmeksizin nc kişiye sigortalının para demiş olması halinde parayı demiş olduğu tarihten başlar.

Birden çok sigortalarda, sigorta ettiren kimse birinci fıkrada belirtilen süre içinde sigortalılardan her birine gerek hasar durumunu ve gerekse aynı yarar hakkında yaptığı sigorta sözleşmelerini bildirmek zorundadır.

Sigorta ettiren kimse kasten yukarıki fıkralar gereğince ihbarda bulunmamış ise sigorta haklarını kaybeder. Sigorta ettiren kimsenin kusuru halinde, kusurun ağırlığına göre sigortacının ödemekle yükümlü olduğu bedel indirilebilir.

b) 6102 sayılı TTK'nda:

Yasa'nın 1446.maddesine göre, riziko gerçekleştiğinde:

1) Sigorta ettiren, rizikonun gerçekleştiğini öğrenince durumu gecikmeksizin sigortacıya bildirir.

2) Rizikonun gerçekleştiğine ilişkin bildirim yapılmaması veya geç yapılması, ödenecek tazminatta veya bedelde artışa neden olmuşsa, kusurun ağırlığına göre, tazminattan veya bedelden indirim yoluna gidilir.

3) Sigortacı rizikonun gerçekleştiğini daha önce fiilen öğrenmişse, ikinci fıkra hükmünden yararlanamaz.

Yasa'nın 1447.maddesine göre:

1) Sigorta ettiren, rizikonun gerçekleşmesinden sonra, sözleşme uyarınca veya sigortacının istemi üzerine, rizikonun veya tazminatın kapsamının belirlenmesinde gerekli ve sigorta ettirenden beklenebilecek olan her türlü bilgi ile belgeyi sigortacıya makul bir süre içinde sağlamak zorundadır. Ayrıca, sigorta ettiren, aldığı bilgi ve belgenin niteliğine göre, rizikonun gerçekleştiği veya diğer ilgili yerlerde sigortacının inceleme yapmasına izin vermekle ve kendisinden beklenen uygun önlemleri almakla yükümlüdür.

2) Bu yükümlülüğün ihlal edilmesi sebebiyle ödenecek tutar artarsa, kusurun ağırlığına göre tazminattan indirim yapılır.

II - Zorunlu sorumluluk sigortaları

1. Sözleşme yapma zorunluluğu

MADDE 1483- (1) Sigortacılar, diğer kanunlardaki hükümler saklı kalmak üzere, faaliyet gösterdikleri dalların kapsamında bulunan zorunlu sigortaları yapmaktan kaçınmazlar.

2. Zarar görenle ilişkide ifa yükümlülüğü

MADDE 1484- (1) Sigortacı, sigortalıya karşı ifa borcundan tamamen veya kısmen kurtulmuş olsa da, zarar gören bakımından ifa borcu, zorunlu sigorta miktarına kadar devam eder.

(2) Sigorta ilişkisinin sona ermesi, zarar görene karşı ancak, sigortacının sözleşmenin sona erdiğini veya ereceğini yetkili mercilere bildirmesinden bir ay sonra hüküm doğurur.

(3) Zarar, sosyal güvenlik kurumları tarafından karşılandığı ölçüde sigortacının sorumluluğu sona erer.